

Lausunto

HHO/5501/2025
HHO-AK-2025-12646

4.11.2025

Helsingin hovioikeus

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: HE 153/2025 vp

Asia: Lausunto asiassa HE 153/2025 vp

Lausunnon kohde

Lakivaliokunta on pyytänyt Helsingin hovioikeudelta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain ja arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia siten, että velallisyhtiön saneerausvelan maksaminen velallisyhtiön osakkeista muodostuvien sijaissuorituksin olisi käytännössä mahdollista myös ilman velallisyhtiön osakkeenomistajien myötävaikutusta. Sellainen saneerausohjelma, jossa velkojille tarjotaan mahdollisuutta merkitä velallisyhtiön osakkeita velallisyhtiöltä olevia saataviaan vastaan, on esityksen mukaan voitava vahvistaa ja panna täytäntöön esityksestä tarkemmin ilmenevin edellytyksin myös vastoin velallisyhtiön osakkeenomistajien kantaa.

Yrityksen saneerauksesta annetussa laissa säädetyn mukaisesti käsitelty ja vahvistettu saneerausohjelma korvaisi esityksen mukaan velkakonversion toteuttamista koskevan yhtiöoikeudellisen päätöksenteon.

Lausunto

Hallituksen esitys on huolellisesti valmisteltu ja oikeusministeriön työryhmän mietintö 24.2.2025 velkakonversiosta yrityssaneerauksessa sai jo lausuntopalautteessa kannatusta. Lausuntopalaute on otettu myös muilta osin asianmukaisesti huomioon hallituksen esityksessä. Helsingin hovioikeus pitää yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamista velkakonversiota koskevilla säännöksillä kannatettavana.

Tilanteessa, jossa saneerausohjelmaehdotus sisältää velkajärjestelyjä, joiden seurauksena velallisyhtiön osakkeenomistajien omistusosuus muuttuu, osakkeenomistajia on pidettävä esityksen mukaan asiaan osallisina. Osakkeenomistajille tulee esityksen mukaan turvata mahdollisuus osallistua saneerausohjelmaehdotuksen käsittelyyn. Hovioikeus pitää esityksen tavoin perusteltuna, että tällaisessa tilanteessa osakkeenomistajille tulee varata tilaisuus tutustua ohjelmaehdotukseen ja ilmaista kantansa ehdotuksesta. Heillä on lausumissaan mahdollisuus vedota saneerausohjelman vahvistamisen esteperusteisiin.

Ehdotetun uuden yrityksen saneerauksesta annetun lain 72 §:n 2 momentin mukaan konversiosaneerauksessa selvittäjän tulisi kuitenkin ilmoittaa osakkeenomistajille paitsi siitä, milloin ohjelmaehdotusta koskevat kirjalliset lausumat niin myös ohjelmaehdotuksessa tarkoitettuja saatavia koskevat väitteet on tuomioistuimen asettamien määräaikojen mukaan viimeistään toimitettava selvittäjälle. Hallituksen esityksen perustelujen (s. 32 ja 129) mukaan saneerausvelkoja koskevien väitteiden esittämiseen velallisyhtiön osakkeenomistajilla ei olisi kuitenkaan *lähtökohtaisesti* tarvetta.

Kun osakkeenomistajaa pidetään konversiosaneerauksessa asianosaisena, tällaisen saatavaan kohdistuvan väitteen esittämiselle ei vaikuttaisi olevan estettä. Onko perusteltua kuitenkaan sallia sitä, että jatkossa saatavan riitautusta koskevassa prosessissa asianosaisena voisi olla yksittäinen osakkeenomistaja ja velkoja. Osakkeenomistajalla ei vaikuttaisi olevan tarvetta tällaisen riitautuksen esittämiseen ottaen huomioon heidän saamisoikeutensa viimesijaisuus.

Hovioikeus esittää harkittavaksi, tulisiko osakkeenomistajien puhevallan käytöstä velkakonversiotilanteessa säätää tarkemmin. Saataviin liittyvät riitautukset ovat omiaan hidastamaan yrityssaneerausmenettelyä. Sen ratkaisun jättäminen yksittäistapauksellisen harkinnan varaan, milloin osakkeenomistajalla on riittävä oikeudellinen intressi riitauttaa saneerausohjelmaehdotukseen otettu saatava, olisi omiaan hidastamaan menettelyä. Hallituksen esityksen perusteluissa ei yksilöidä esimerkein tarkemmin tilannetta, milloin osakkeenomistajalla ilman velkoja-asemaa voisi tällainen oikeus olla.

Hovioikeus näkee tarpeelliseksi kiinnittää huomiota vielä jo oikeusministeriön työryhmän mietinnöstä 24.2.2025 annettuun lausuntopalautteeseen julkisvelkojen asemasta. Julkisvelkojen rooli yrityssaneerausmenettelyn onnistuneen läpiviennin kannalta on usein keskeinen. Käytännössä heillä on usein se asiantuntemus, jonka perusteella mahdolliset väitteet saneerausmenettelyn aloittamista tai ohjelman vahvistamista vastaan on esitettävissä. Kuten hallituksen esityksen perusteluista ilmenee, julkisvelkojilla ei vaikuta kuitenkaan olevan nykysääntelyn valossa valta suostua siihen, että heidän saataviaan konvertoitaisiin velallisyhtiön osakkeiksi.

Vaikka kenenkään velkojan ei olekaan pakko suostua velkakonversioon, julkisvelkojen asema vaikuttaa jo lähtökohtaisesti konversiosaneerauksissa epätasapainoisemmalta muihin velkoihin nähden. Hovioikeus pitää tärkeänä, että julkisvelkojen asemaa selvitetään tältä osin mahdollisissa muissa lainsäädäntöhankkeissa tarkemmin.

Johtopäätös

Hovioikeus kannattaa edeltä ilmenevin täsmennyksin hallituksen esitystä laeiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain ja arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta.

Lausunnon on valmistellut hovioikeudenneuvos Otto Ollikainen

Presidentti Asko Välimaa

